

Волонтирање у правосуђу

Волонтирање представља широко заступљену праксу радног ангажовања судијских помоћника без новчане накнаде, које представља неформалан услов за заснивање радног односа. Укратко – ретки су примери судијских помоћника који пре ступања у радни однос нису претходно волонтирали са положеним правосудним испитом. Волонтирање представља негативну праксу из више разлога.

Пре свега неплаћени рад представља вид експлоатације волонтера од којих се захтева редовно присуство на радном месту, не само без зараде већ и без здравственог осигурања по основу рада. Овакав облик финансијског стреса преноси се по правилу на ужу породицу самих волонтера од које се очекује да након факултета, приправничког стажа и положеног правосудног испита настави да сноси терет финансирања судијског помоћника. Уз чињеницу да волонтери нису плаћени за свој рад требало би истаћи и то да нису здравствено осигурани, већ да и ту финансијску обавезу сноси породица судијског помоћника – волонтера.

Напоследку стоји можда и најопаснија последица волонтерског рада у правосуђу, а то је друштвено раслојавање. Будући да судијски помоћници – волонтери неминовно имају трошкове свакодневног живота, поставља се питање ко те трошкове сноси. Имајући у виду да се највећи правосудни центри у нашој земљи налазе у великим градовима са високим трошковима живота, долази се до закључка да ће само млади правници из имућних породица имати могућност да посвете некад и више од годину дана неплаћеног рада како би свој каријерни пут наставили у правосуђу.

Последице волонтерског ангажовања судијских помоћника као својеврсне *улазнице* у правосуђе видљиве су већ данас. Заинтересованост младих дипломаца за обављање приправничког стажа у судовима из године у годину драстично опада. Млади правници су доминантно заузели негативан став према волонтирању већ у приправничким данима, тако да је кадар из ког су се по правилу формирали готово сви будући судијски помоћници осетно смањен.

У смањењу интересовања за рад у правосуђу претежну улогу игра и чињеница да након волонтерског приправничког стажа и положеног правосудног испита неминовно следи и волонтирање неизвесног трајања пре заснивања радног односа.

Након скорашњег усвајања уставних променама и правосудних закона потребно је донети закон којим би правни положај судијских помоћника био детаљно регулисан. Неопходно је да се приликом израде самог закона приступи теми волонтирања на такав начин да се неплаћени рад у будућности ефективно укине како би се послала јасна порука младим и талентованим правницима да је и каријерно и финансијски безбедно започети професионални пут баш у правосуђу.

датум објаве: 04.09.2023. године

*Сви текстови објављени на страници Правне теме на интернет сајту Асоцијације судијских помоћника представљају лични став аутора и нужно не одражавају став Асоцијације судијских помоћника.